

Párminútová operácia očí

TEXT: DENISA BRÁZDOVÁ, FOTO: BRANISLAV RAČKO

Je to čerešnička na torte, vraví vedúci lekár očnej kliniky iClinic o implantácii prednokomorovej šošovky, ktorá funguje v oku ako miniokuliare

Vedeli ste, že okuliarov či kontaktných šošoviek sa môžete zbaviť aj bez laserovej operácie očí? O metóde, pri ktorej sa nijako neporuší vaša rohovka, nám porozprával vedúci lekár očnej kliniky iClinic, oftalmológ MUDr. Ivo Ďurkovič, MPH.

Áké možnosti nápravy refrakčných chýb okrem nosenia okuliarov či šošoviek ponúkate?

V súčasnosti existuje veľa rôznych ponúk na refrakčné laserové operácie, s ktorými sa začalo pred viac ako štyridsiatimi rokmi. Ich princípom je úprava – zmenšovanie alebo zväčšovanie – predozadného priemeru oka. UBERANIE tkaniva rohovky dostávaťme optimálny tvar oka tak, že nemáte žiadne dioptrie. Plus vieme upraviť astigmatizmus, ak rohovka nie je optimálne zakrivená.

Oko sa dá zmenšiť?

Krátkozrakí ľudia majú dlhé oko, ktoré treba skrátiť, a to tým, že odparujeme časť rohovky buď excimerovým laserom v kombinácii s femtosekundovým laserom, alebo, čo je najnovšie, vyberieme takzvanú lentikulu zo strómy rohovky. Ale máme tu ešte niečo, čo by som nazval

čerešnička na torte. Metódu, keď sa do prednej komory oka, ktorá je medzi rohovkou a šošovkou, vkladá cez dvojmilimetrový otvor na rohovke šošovka vyrobená na mieru. Je z takzvaného col-lameru, dá sa zrolovať a len sa doslova vstrekuje do prednej komory oka.

Je to výhodnejšie ako laserová operácia?

Implantácia prednokomorovej refrakčnej šošovky má extrémne veľa výhod. Okrem toho, nie každé oko je anatomicky vhodné na refrakčnú laserovú operáciu. Či už je to anatomickou stavbou rohovky, degeneratívnymi zmenami na rohovke, či už je to vec šošovky, sietnice... Každý z nás ma inú hrúbku rohovky. Na odstránenie jednej dioptrie z nej treba odstrániť pomocou excimerového lasera asi 16 mikróvov. Sú však isté hranice, koľko sa dá z rohovky ubrať. Ak máte vysoké dioptrie, povedzme mínus 10, nie je možné vykonať operáciu laserom, ak nemáte dostatočnú hrúbku rohovky a ďalšie dôležité anatomické parametre rohovky. Ale môžeme vám ponúknuť to, čo som nazval čerešnička na torte. Tou, ak nám to dovoľujú anatomické pomery oka, vieme odstrániť aj 15 či 18 dioptrií.

Ak mám nižšie dioptrie, neponúknete mi tú čerešničku?

Určite áno, prednokomorová refrakčná šošovka má aj iné výhody. Po starších metódach laserových operácií, ako sú Lasek alebo Te PRK, máte na niekoľko mesiacov zaručený syndróm suchého oka. Pri najnovších metódach je už minimálny, ale je. Musíte používať umelé slzy, ste hákliví na klímu, na teplotné zmeny. Pri tejto metóde nedochádza ani prechodne k syndrómu suchého oka, lebo sa nenaruší povrch a štruktúra rohovky, tá ostane nedotknutá, tkanivo je nepoškodené. A to je obrovská výhoda. Len vám vložíme do oka šošovku s doživotnou životnosťou.

Čo ak sa mi časom zmenia dioptrie?

Ak by sa vám zmenila zraková ostrnosť, tak máte dva varianty. Môžete si dať vymeniť prednokomorovú refrakčnú šošovku za aktuálnu – dá sa za niekoľko minút vybrať a nahradit – alebo si necháte rohovku minimálne skorigovať laserom. To už nie je taký obrovský zásah, neodoberá sa tak veľa tkaniva rohovky. Ale musím podotknúť, že týchto šošoviek som implantoval už asi päť – až šesťtisíc a mal som len dve korekcie, keď som pacientov mu-

sel korigovať excimerovým a femtosekundovým laserom. Pravdepodobnosť, že o pár rokov bude potrebná korekcia, je výrazne nižšia ako pri refrakčných laserových operáciách.

Pomáha táto šošovka nejak aj pri sivom zákale?

Ak sa prihlási katarakta, šošovku vyberieme. A keďže vaše oko nebolo zmenené žiadnym laserom a rohovka je neporušená, dokážeme presne zmerať predozadný priemer oka a dať vám namiesto zakalenej novej šošovky s presne takou dioptriou, akú potrebujete. Pri očiach po laserovej operácii je predozadný priemer oka iný a dioptria umelej šošovky sa nedá celkom presne zmerať, musí sa prepočítať cez isté vzorce, aby sme vede-

li zrak skorigovať na nulu. Čiže táto šošovka je aj investícia do budúcnosti.

Samotná operácia, vkladanie šošovky, je náročná?

Pre skúseného operátora je implantácia šošovky rýchlejšia ako refrakčná laserová operácia. Mne trvá samotný zákrok na jednom oku asi dve minúty. Samozrejme, rozkvapkanie očí, znecitlivujúce kvapky a ďalšia príprava pacienta trvá asi dve hodiny.

A hojenie po zákroku?

Aj to je rýchlejšie ako po laserovej operácii, rovnako ako nástup ostrého videnia. Pri najstaršom type laserových refrakčných operácií trvá následná bolesť jeden až štyri dni, pri laserovej operácii druhej generácie vám určite

osem až desať hodín slzia oči, máte pocit piesku v očiach, zahmlené videnie ako pod vodou bez plaveckých okuliarov. Vloženie prednokomorovej refrakčnej šošovky, keďže, znovu opakujem, nedochádza pri ňom k narušeniu štruktúry rohovky, je bezbolestné aj po odznení účinku znecitlivujúcich kvapiek. Samozrejme, musíte mať zalepené oči do druhého dňa pre možnú infekciu. Druhý deň ráno si odlepíte krytie a vidíte stopercentne.

Dajú sa týmito šošovkami korigovať aj problémy s čítaním?

Sú veľmi vhodné pre krátkozrakých pacientov, ktorým sa časom prejaví starecká ďalekozrakosť. Prednokomorovými šošovkami vieme sko-

rigovať plusové aj mínusové dioptrie.

Sú pre ne nejaké kontraindikácie?

Sú, ale je ich menej ako pri refrakčných laserových operáciách. Je to hĺbka prednej komory, degeneratívne ochorenia na rohovke a nejaké posttraumatické stavy rohovky, sivý zákal, to sú tie základné. Inak je vhodná od 18 rokov do nekonečna. Ak by som sa ako mladý dvadsať – až tridsaťročný človek rozhodoval dať si zoperovať oči, tak si nechám implantovať túto šošovku.

Ale laserové zákroky sú stále v prevahe.

Svet sa vybral cestou laserových metód, no ja už sa vyberám skôr metódami implantácie prednokomoro-

vých šošoviek. Lebo za tých asi šesť rokov, čo ich robím, vidím v nich naozaj stabilitu lepšiu kvalitu videnia pacienta, žiadne vedľajšie optické fenomény. A čo je najdôležitejšie, táto metóda je reverzibilná na rozdiel od laserových refrakčných zákrokov. Oko môžem dať dokonca do pôvodného stavu, a ak niekto bude chcieť nosiť zase okuliare, šošovku mu vyberiem.

Naozaj sa nenájde ani jedna nevýhoda?

Nájde, cena zákroku. Šošovka je patentovaná a individuálne vyrobená na mieru, takže jej cena je asi dvakrát vyššia ako laserová operácia. Osobne by som radšej obetoval tie finančné prostriedky, ako si dať porušiť anatomic- kú štruktúru svojej rohovky. ■

